Ч. 15. Чернівці, дня 5 (17) квітня 1895. Рочник XI.

Передплата

на „Буковину“ разом з ілюстр. додатком „Неділя“ виносить:

на цілий рік 10 зр. — кр.
„ чверть року 2 „ 50 „
„ місячно — „ 85 „
для заграниці 15 рублів або 24 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ:
у вівторок, четвер, суботу і неділю.

Редакция і Адмініістрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всї дописи адресувати належить. — Бюро редакциї отворене щодня від 8. рано до 8. вечером.

Сумну подію для всїх православних християн на Буковині приніс другий день великодних сьвят.

Високопреосьвященний Митрополит

СИЛЬВЕСТЕР МОРАР-АНДРІЕВИЧ,

Архіепископ черновецкий, Митрополит Буковини і Дальматиї, доктор сьв. богословія, презес гр.-православного епископского синоду митрополїтального з королївств і країв, заступлених в радї державній, настоятель буковиньскої архіепископскої консисториї і комисиї інститута для бідних в Чернівцях, член буковиньского сойму і австрийскої ради державної в палатї панів, почетний член „Товариства для розвою культури і лїтератури волоскої“ і пр. і пр.

помер дня 3. (15) квітня с. р. рано о 4-ій годині на запалене легких в наслїдок інфлюенци в 77-ім році житя.

Митрополит Сильвестер Морар-Андрієвич родив ся яко син сьвященника 14. н. ст. листопада 1818 р. в Мітоцї-Драгомірній на Буковині. Висьвячений по окінченю богословія в Чернівцях і по женитьбі на діякона в році 1843, а 29. червця того самого року на пресвітера, одержав призначене на парохію Чагор. Небавом опісля став іменований парохом і поручено єму в послїдних роках его сьвященничої діяльности також адміністрацию черновецкого протопресвитерату. В році 1862 покликано его яко референта помічника до тодїшної епископскої консисториї.

---

1)

КАБАЛА.

НОВЕЛЯ ІВАНА М—А.

Нераз менї приходить на гадку, як то дивно в нашім житю веде ся. Чоловік побиває ся, гарує, обчисляє, щоб собі долю запевнити, щоб з дороги свого житя усунути всякі перешкоди; він рад би розумом збагнути будучність, щоб заздалегідь усяке лихо від себе відвернути; а ту дивись, якась марниця, що і подумати сьмішно, попсує єму всї его рахуби, та поведе его жите такою дорогою, що він сам і не надиває ся, як таке з ним могло скласти ся. А буває, иньшому та-ж сама марниця горе замінить в радість а недолю в щасте, що як лїтом сонечко тепленьке, в житю му кожду огріває днину“.

Таке склало ся і з одним моїм шкільним товаришем, а я мимоволї став ся тою пружиною, що марною дрібницею его жите в иньшу, дякувати Богу щасливу, сторону повернула.

Перед семи, або осьми роками вступив я раз підчас шкільних ферий до міста Н. на Покутю, щоб переночувавши ту, на другий день пустити ся дальше в дорогу у наші сині, хороші Карпати. Вправдї мав я деяких знакомих в тім містї, але щоб нікому не робити заходу, рішив ся я переночувати в однїй не дуже вибагливій, але і несогіршій гостинници. Перед вечером вийшов я трохи розглянути ся по містї, щоб побачити, чи оно від мого послїдного побуту дуже змінило ся.

Зараз впав менї в очи один новий будинок коло самої церкви, котрого вікна були рясно осьвітлені. Перед дверми товпились люди і повізки. Підійшовши близше, розвідав ся я, що се будинок міского касина і що ту нинї відбуває ся баль на добродійні цїли. Не тямлю вже, на яку то інтенцию тогдї танцювали, чи на голодних, чи погорілцїв, але з безнастанного гуркоту новозок, що привозили щораз то нових гостий, пізнав я, що горожани міста Н. мусять бути вельми милосердні для всякого рода людскої недолї, особливо коли уділене милостинї можна сполучити з так приємною річию, як танцї. Роздумуючи на сю тему, вернув ся я до гостинницї і пішов під своє число. Число се, як звичайно готелеві комнати, мало в трох стїнах троє дверий, в четвертій вікно, звідки відкривав ся живописний вигляд на якесь заболочене подвіре та поломані дахи. Розглянувшись в постели, чи нема в нїй дечого, звичайного по наших гостинницях, лїг я на супочинок.

Вже я був добре проспав ся, коли нараз збудив мене якийсь голос, що походив з сусїдної комнати. Спершу не зважав я на се, та старав ся знов заснути, але голос ставав що раз сильнійший. Був се голос жіночий, металїчний, мов у дзвінка від санок, а слова сипались так скоро, мов зерно з розвязаного мішка і серед нічної тишини неначе шпильками дразнили мій нерв слуховий. Теноровому голосови вторувало правильне басове храпанє і я подивляв і завидував храплючому добродієви его зелїзних нервів; довголїтне хиба призвичаєнє могло єму нерви так загартувати. Легко було менї догадатись, що в сусїдній комнатї кромі особи говорячої і храплючої мусить бути бодай ще одна слухаюча.

Отже мимоволї став я сьвідком слїдуючої розмови, а радше монольоґу веденого в польскій мові:

— Вже то твоє нинїшне поведенє може мене дійстно до лютости довести. Він коло тебе цїлий вечір припадає, ока з тебе не зводить, засипує тебе китицями, кармельками, тїсточками, а ти сидиш як сова надута і слївця не воркнеш. А на додаток всему не взяти нарочно навіть перстеня, що він тобі дав при заручинах! Бо я знаю, що ти се нарочно вчинила, бо ти вперта мов коза, зовсїм як твій татуньо. А він згрижений жалив ся передо мною, що не бачить перстеня на твоїм пальци, то я мусїла сказати, що перстень за великий і треба буде его з'узити, бо був би певно тебе покинув. А ти думаєш, що такою партиєю, як він, можна помітатись? Та він нинї управитель, а Кавиньска казала, що в зимі купує село у ґрафа.

Тут голос дійшов до високого cis, та видно, що й добродієви з зелїзними нервами було сего за много, бо храпанє нараз устало, ліжко, здає ся від гнївного руху заскрипіло і почув ся басовий голос по руски:

— Та дай вже спокій, лиши трохи на завтра.

Нараз все затихло, лиш тихе придавлене хлипанє продирало ся через двері; була се мабуть відповідь тої третьої слухаючої особи, на довгу проповідь гнївної матери.

З підслуханої бесїди легко було догадати ся, що се епільоґ вчерашнього балю. Якась видно неслухняна доня не хотїла вволити волї матери і вийти за протеґованого нею жениха.

Заразом був учителем типікона і сьпіву при семинариї духовній і в школї дяківскій. При нагоді реорґанізациї буковиньскої епископскої консисториї іменовано єго 6. липня 1866 совітником консисторским і він став яко вдовець в році 1874 по вступленю в монастир архимандритом. Найвисшою постановою з дня 1. квітня 1877 єго консисторским ґенеральним вікарием, в кінци найвисш. постановою з дня 12. марта 1880 Архиепископом черновецким і Митрополитом Буковини і Дальматиї. Дня 18. квітня 1880 р. висьвятив єго сьв. Синод епископский сеї провінциї церковної в гр. пр. церкві парохіяльній в Відни, а інсталяция відбула ся 9. мая 1880 в катедральній церкві в Чернівцях.

На своїм високім становищи митрополичім за весь час своєї 15-лїтної дїяльности виступав пок. Митрополит яко горячий волоский патріот і справдї заслуги єго для волоского народу неоцінимі. У Волохів був др. Сильвестер Морар-Андриевич не лише вельми впливовим і дбалим князем церкви, але й рішучим, неподатливим та жертволюбивим провідником народно-волоских справ, котрий не жалував ні труду ні гроша для свого народу. Тому понимаємо сердечний жаль наших сусїдів-Волохів з причини смерти митрополита Андриевича.

До Русинів і народно-руских змагань відносив ся пок. Митрополит неприхильно. Потомок колишних дрогобицких міщан Зїлиньских, вихований в волоских відносинах і товариствах в ті часи, коли ще наша руска справа не станула ясно, не міг, так як і богато єго ровесників, порозуміти значіня єї, а маючи дорадників таких, що не могли поінформувати єго докладно про наші відносини, він зазначував все своє неприхильне до нас становище, що не могло причинити ся до приязних відносин між ним а руским народом. Вважаючи населенє Буковини одним автохтонним „православним народом“ з двома язиками, як нераз писав у своїх офіцияльних посланіях, він мимо того не дбав про розвій Русинів, тілько вважав Волохів нацию, котра має право до житя, розвою і пануючого становиска на Буковині. То була в дїяльности єго хибна засада, котра спиняла єго сповнити точно свою високу задачу, яко Архіпастиря, також супротив православних Русинів, і своїм могучим впливом причиняти ся до мирного житя між двома головними народами в краю.

А міг сю задачу сповнити тим лекше, що яко чоловік був привітним, лагідним і добросердечним. Для наслідника єго буде се першим і найважнїйшим обовязком, дати початок до мирного житя між народами буковиньскими, чим прислужить ся найлучше для цїлого краю і держави.

А тепер над могилою пок. Митрополита памятаємо тілько ті прикмети єго, що були прикладом для всїх, і пращаємо єго словами: Вічная єму память! Земля єму пером!

Росийска осьвіта і культура в зеркалї статистики.

(Допись з Росиї).

(Дальше).

Що до читалень міських, так і їх вельми на омаль скрізь по Росиї, раз, що на те, щоб завести читальню, чи „бібліотеку“ треба дозволу ґубернатора, а про те треба здобути атестациї полициї і жандарів „въ политической благонадежности“... Друга перешкода, — що читальнї взагалї дуже убогі на добрі книжки, а трете знов те, що платня за читанє вельми велика.

На всю ту територию, про яку я веду річ було „бібліотек“ (читалень) року 1886 — 630, а за рік їх поменшало о 39 і стало тільки 591. Поруч з читальнями треба взяти на увагу — „книжные маґазины“ (книгарнї, де продають ся книжки), друкарнї і лїтоґрафиї; бо все отсе стає добрими сьвідками осьвіти, дає певний материял на те зеркало — яке ми отсе тут майструємо. От урядові дати за два роки. На всю территорию европейскої Росиї опріч Фінляндиї було року 1886 книгарень 1332, друкарень 595, лїтоґрафій 670; — року 1887 книгарень 1271, друкарень 553, лїтоґрафій 643. Бачимо тут вельми сумну прикмету, що всї отсї чотири фактори осьвіти в продовж одного року значно поменшали: читалень поменшало на 39, книгарень на 61, друкарень на 42 і лїтоґрафій на 27! Що саме спричинилоби ся такому поменшаню, ми запевнє не відаємо; гадаємо одначе: не буде великої помилки думати, що спричинила ся тут эемна сила реакциї, що взагалї панує в Росиї. Наведені роки було передостатні роки віку і пановання відомого гнобителя сьвіту і волї ґрафа Дмитра Толстого.

Зупинимось трохи довше коло читалемь і книгарень! Коли з гурту їх викинемо столичні, де яко в головних осередках осьвіти і культури росийскої, — їх найбільша сила — 333 в Петербурзї і 226 в Москві (р. 1886), так на останню Росию мати мемо (опріч польских і кавказких ґуберній) 1403. — З тих ча Україну припадає 278.

На Волинь	читалень	5	книгарень	30
Катеринославщину	„	11	„	18
Київщину	„	20	„	ъ7
Поділє	„	7	„	11
Полтавщину	„	19	„	19
Таврию	„	7	„	8
Харківщину	„	10	„	18
Херсонщину	„	14	„	12
Чернигівщину	„	16	„	16

Виходить, що на останні ґубернії припадає пересїчно на кожду по 36 читалень і книгарень; а по Українї на кожду ґубернію пересїчно 31, хоч тут є три упіверситетских міст!...

Одначе з сего не треба гадати, що інтелїґенция на Українї читає менше, ніж по інших ґуберніях. На Українї більше купують книжок на власність і більше пренумерують лїпші виданя періодичні. Н. пр. між пренумератами „Руская Мисль“ і „Вѣстникъ Европы“ україньскі ґубернії займають перше місце після Москви і Петербурга.

Але-ж взагалї в Росиї і пишуть, і друкують і читають геть-геть менше, ніж дебудь инде в Европі. Доказом тому стає скількість фабрик, що виробляють папір, потрібний задля писаня і друкованя. Звернім увагу на такі фабрики, то й побачимо, що їх:

В Норвеґії	87	себто	1	фабрика	на	21000	людн.
в Швециї	165	„	„	„	„	29000	„
в Німеччинї	1470	„	„	„	„	34000	„
в Анґлії	520	„	„	„	„	60500	„
в Франциї	500	„	„	„	„	78000	„
в Австриї	500	„	„	„	„	86000	„
в Росиї	250	„	„	„	„	440000	„

А фаворит мами се якийсь богатий завідатель, vulgo „ржондца“, що хоче вже і село купувати, як запевняла якась панї Кавиньска, здає ся сваха, що завзялась оженити пана ржондцу з хлипаючою за стїною панною. А чому-ж она, та неслухняна доня, не хоче йти за дїдича замуж? Таж то партия не аби-яка, стати дїдичкою! Певно сей ржондца мусить бути якийсь старий, піддоптаний кавалєр, а може серденько донї вже кого иньшого вибрало, а може . . . .

Тут мої рефлексиї перервало знов рівномірне басове храпанє добродія з зелїзними нервами, а рівночасно з храпанєм почув ся тихий шепіт, що ставав щораз голоснїйшим, а незабаром знов задзвенїв fortissimo:

— Але я знаю чия се справка; се той проклятий Бичок, перенюхав, що аспанна має пару крейцарів, та хотїв-би пошити ся. То я зарабяла цїле житє, складала гріш до гроша, аби єго „перепуцував“ якийсь там голиш, кандидат не знаю вже від чого! О не дочекає він сего! І що то за прізвище: Іван Бичок; огидне, хлопске, навіть неприличне.

Тут нагло храпанє знов урвалось, ліжко знов заскрипіло і знов почув са гнївливий голос руского патріота:

— А то кара божа! не дасьте чоловікови ока зажмурити!“

І знов затихло в сусїдній комнатї і здає ся, сама добродійка мусїла незабаром заснути, бо вже більше не тревожила нічної тишини.

Тим разом бесїда гнївної мамунї вельми мене зацікавила. Іван Бичок! таж то мій шкільний, любий товариш; поруч него пересидів я кілька лїт на шкільній лавцї. І живо став менї перед очима сей жвавий, стрункий мов тополя хлопець. Ми єго прозвали Ґонтою, бо прадїд єго мав брати участь в різнї гайдамацкій, та опісля заблукав ся на наше Покутє, тут осїв і розгаздував ся. І справдї палка вдача Бичка, єго пристрастний темперамент, завзятість посунена до крайности, зраджували в нім горячу козацку натуру. В нічім не умів задержати міру, все у него було скрайне; як любив, то з цїлого серця, як ненавидїв, то всею душею; як учив ся, то без відпочинку, але як загуляв, то без памяти. Однак характер єго був на скрізь чесний; бридив ся всякою підлотою, одушевляв ся кождим благородним дїлом. Раз в осьмій клясї, коли у него настав був період гуляцкий, виловив єго професор греки, як він замість шкільної задачі писав горячу оду до якоїсь любки. За се бідачиско відсидїв 16 годин карцеру, та побоюючись, щоби єго при матурі не „спалили“, забрав ся до иньшої ґімназиї; і від того часу я з ним більше не сходив ся. Аж тут несподївано чую єго імя з уст гнївної мамунї, та ще з такими непідхлїбними епітетами. Аж тепер зрозумів я упір донї; блискучі карі очи Бичка могли справдї причарувати кожду дївчину.

І що раз то нові згадки з школярских лїт виринали роєм в моїй души, згадки, що так живо остають ся на завсїгди в нашій памяти. Звільна сон скле,в мої повіки; вже більше не перебивав єго дзвінкий голос з сусїдної комнати. Лиш, здає ся під єго враженем, до самого рана мучив мене сон, що я десь стою над лотоками; вода шумить по колесах, а в млинї питель лоскотить, що аж в ухах сверлує.

Коли я рано збудив ся, мої сусїди спали ще твердим сном, як о тім сьвідчило знане менї вже басове храпанє в акомпаніяментї з високим носовим свистом.

Зібравшись по тихоньки, зійшов я на долину. По каритарах швендялись кельнери, а перед брамою на камяній лавцї сидїв сам властитель гостинницї, старий сивобородий жид, та звільна пакав люльку. Довгий, шовковий, чорний хатат, підперезаний вовняним поясом, блискучий старомодний жидівский капелюх, патинки, з під котрих виглядали білі паньчохи, все те вказувало, що се правовірний хусит, що завзято опираєсь впливови европейскої культури. Від часу до часу віднимав він від уст довгий цибух, щоб поздоровити прохожих, що зрідка появляли ся на улицї. Старий хусит мав видно много способів поздоровлюваня, та застосовував їх здає ся до суспільного становиска прохожих. Одному кивнув лише злегка головою, перед другим ухилив блискучого капелюха, а декому віддавав з поважанєм поклін припіднявшись на хвильку зі своєї камяної обсерваториї; сї послїдні були певно місцевими матадорами. Коли я до него зближив ся, він незнаючи мабуть, до якої суспільної катеґориї мене зачислити, доворкнув ся свого капелюха і сказав: Git Morgen!

(Дальше буде).

Бачимо, що в справі ужитку паперу на писаня і друкованя маленька Норвеґія випередила свою величезну сусідку в двайцять разів!... Бачимо, що Росия відстала від Австриї навіть на пять разів.

На сам кінець отсеї глави нашого нарису покличмо ще одного сьвідка висшини осьвіти і культури в Росиї. Поглянього на почтову кореспонденцию, та зауважмо, що почта і скількість кореспонденциї стають певними покажчиками і в інших сферах розвитку житя людского, н. пр. економічного.

Не буде зайвиною помітити, що почту в Росиї заведено в перше р. 1722. Правда, ознаки чогось похожого на почту здибуємо ще р. 1664 і потім де-що в умові Андрусівській, але-ж ми говоримо про почту взагалі; а комунікацию, споряджену р. 1667 з Москви до Вільни, заведено яко пристрій „для унятя своевильства отступниковъ козаковъ украинскихъ"...

Помічу ще, що в Австриї вперше орґанізував почту Фон-Таксіс р. 1516...

Отже з урядової статистики знати, що року 1887 почта російська перевезла 3900 тисячів листів і пакетів. Колиб се все були листи тільки приватні, то й тоді-б виходило, що зносини Росиян стоять низше, ніж в Австралії. Тимчасом з наведеної скількости треба викинути періодичні виданя і книжки, що перевозила почта. Тоді лишить ся пересічно на одну людину загальної людности в Росиї — 1·6 посилок через почту (тут вже вся приватна кореспонденция). Ступень вельми невисокий, але все таки і тут є поступ; бо 30 років тому назад припадало тільки 0·3 на кожду людину.

Може бути, що розросту приватної кореспонденциї шкодить те, що почтова комунікация в Росиї ще не уладжена так як в Европі; почта ходить дляво (помалу), кореспонденция приходить пізно; там, де в Европі треба день, в Росиї лист іде 2 до 3 дні. Але опріч сеї причини і загальної темноти маси, розросту приватної кореспонденциї в Росиї, на нашу думку, більше за все шкодить повнісенька неубезпеченість сьвятости і цілости довіренних почті приватними людьми листів. Ледви де інде перелюстрация листів приватних доведена до того високого ступня, на якому стоїть вона в Росиї. Опріч полициї і жандарів, почта має окремих цензорів, що обовязані розпечатувати потайно і читати приватні листи; та нарешті кождий почтмайстер, навіть кождий урядник почтовий, що приймає і видає приватну кореспонденцию — має право розпечатати і перечитати лист, прикриваючись „потребою" запевнитись, чи не вложено туди гроший.

(Дальше буде).

Перегляд політичний.

Сегорічна сесия делеґаций зачне ся після умовлень обох правительств зараз по зелених сьвятах.

Прелімінар спільного буджету буде полагоджений аж по сьвятах, але зачувати вже тепер, що міністерство війни зажадає підвисшеня о 3 міліони на доповнене етату в піхоті в часі мира.

Після Pest. Lloyd-у веде міністерство війни переговори з фабрикою в Штаєр в справі достави 200.000 карабінів. Контракт буде підписаний, скоро делеґациї ухвалять відповідний фонд.

Кошута вибраного в Топольчи повитала на двірци в Будапешті велика товпа людий і много депутаций і зроблено єму велику овацию — занесено з двірця на руках аж до помешканя. Кошут заявив, що дуже рад з того, що може тепер ділати на пожиток независимої свобідної Угорщини.

Великодні ферии дали партийній прасі нагоду до дуже оживленої дискусиї про проєкт перевороту в Нимеччині. Центрум жадає, щоби проєкт ухвалити в формі, яку він дістав через послідні рішеня комісиї, або оно буде голосувати против проєкту. Національні ліберали чим раз то більше виступають против предложень в формі рішень комісиї.

Як з Християнії в Швециї доносять, наміряє лївиця ставити в стортінґу (раді державній) до правительства запитане про теперішну ситуацию.

При нових виборах до даньского фолкетінґ (ради державної) побідила партия опозицийна, бо противників правительством наміреного порозуміня вибрано 61, а прихильників лише 52.

Япаньске посольство в Вашінґтоні одержало урядову вість, що між повновластниками Япану і Хіни прийшло вже до порозуміня і що заключене мира наступить в найкоротшім часї.

Дрібні вісти.

Від видавництва. Умовившись з корэспонденцийним бюром у Відни, будемо поміщати в кождім числї телеґрами з найновійшими вістями.

Похорон бл. п. Митрополита д-ра Сильвестра Морара-Андрієвича відбуде ся в четвер дня 18. с. м. о години 10 рано. В середу пополудни переносять тїло пок. Митрополита до каплиці семинарской, звідки зачне ся обряд похоронний.

Найдост. Архікнязь Петро від'їхав, як з Зальцбурґу доносять, відтам дня 10. с. м. по полудни в товаристві майора лицаря Пеліха до Чернівців. На двірци попращали Архікнязя всї члени цісарскої родини, котрі в Зальцбурґу перебувають, намістник і офіцири.

Льокальні зелїзниці. Правительственний проєкт закона, внесений в Раді державній і відносячий ся до будови деяких льокальних зелїзниць в 1895 році обіймає між иншим такі льокальні зелїзниці в Галичині: Тшебінє-Свавці в полученю з державною зелїзницею Суха-Скавина, Пила-Яворжно, Хабівка- Новий Торг-Закопане, Борки Грималів і Коломия через Городенку до Заліщик. Лінія Хабівка-Закопане буде вузкошляхова а прочі нормальні. Правительство прийме на себе одну часть акций тих зелїзниць, а то: при шляху Тшебинє-Скавці на 420.000 зр., при шляху Пила-Яворжно на 116.000 зр., Хабівка-Закопане 235.000 зр., Борки Грималів 210.000 зр., Коломия-Заліщики 425.000 зр.

Товариство учителів сільского округа Чернівці скликало на день 21. с. м. збори до Магали. На порядку дневнім стоїть між иншими також реферат Кароля Шорша про становиско учителя в громаді і супротив громади.

Читальня „Рускої Бесіди" в Жадові сторожинецкого повіта має тепер 101 членів; остатними часами прибуло 16 нових членів. Виділ читальні ухвалив будовати власний дім на читальню і крамницю, на що вже о дерево постарали ся.

Раду міску в Снятині розвазало намістництво львівске. Правительственним комісарем іменовано комісара староства др. Журовского.

Женитьба в Япанї. Цікаве, що ґраф Генрик Куденгове, леґацийний секретар при австрийскім посольстві в Япанї, заручив ся з Япанкою значної родини. Суджена переступить на католицку віру, позаяк родина ґрафа того жадає.

Король італїйский має бути великим приятелем непогоди, як се твердить ґазета „Фанфулля". Чим більша буря, чим гірше дощ паде або сніжить, тим веселїйший король, і жадна зима єму так не сподобала ся як власне послїдна. Для своїх погонів вишукує король, коли лише можна, день, котрого би ляв дощ коновками. Раз запримітив король до адмірала Горін, що мореплавці мають найкрасше житє, бо як же-ж то мусить гарно бути, в найбільшім дощи стояти на своїм місци на пароході. Коли свого часу мало відбути ся торжественне отворенє моста над рікою Тібер, а того дня дощ люнув, запитав бурмістер короля, чи не відложити-б торжества. На се відповів король: „Противно, але коли вам дощ перешкаджає в відчитаню вашої промови, то я дуже радо потримаю вам парасольку".

Помер Іван барон Мустаца, первий брат Николая барона Мустацу. Покійний в послїдних роках не брав участи в полїтичнім житю, а відзначав ся отвертостию і чесним характером.

Школа деревного промислу в Коломиї числить 41 учеників, між ними 10 токарів, 10 столярів, 10 різьбарів і 1 надзвичайний ученик столяр. Богато учеників окінчило першу ґімназияльну клясу, а деякі навіть низшу ґімназию. Школа виробляє також меблї і деякі домашні знаряди на замовлене. При школї єсть бурса на 11 учеників, прочі ученики дістають підмоги, а між ними одержав один від повітового виділу в Підгайцях 20 зр., а другий від повітового виділу в Снятині 50 зр. Міністерство просьвіти призначило на підмоги на біжучий рік 200 зр.

Стережіть дітий! Пятьлїтна дитина Параски Годюк в Новоселици бавила ся коло засьвіченої лямпи. Лямпа вибухла і одежа бідної дитини заняла ся. Поки приспішили з помочию, дитина так попарила ся, що небавом опісля померла.

Убійство. Дня 5. с. м. посварив ся Іван Прокописюк з Мігалин з своєю жінкою і в лютости вдарив ю кієм по голові так, що череп пук. Жінка другого дня померла.

Блискавичні поїзди будуть заведені від 1 мая між Віднем і Львовом. Блискавичні будуть они длятого, бо їзда ними з Відня до Львова буде тревати всего 10 годин, т. є. поїзд буде перебігати за годину 85 кільометрів. (Зі Львова до Відня є 746 кільометрів, то на годину випало би $75^1/_2$ кілометрів, але звиш годину треба відчислити на перестанки). З Відня буде виїздити поїзд о годині 8-ій рано і за 6 годин т. є. о другій годині стане в Кракові а по чотирох годинах дальшої їзди прибуде до Львова о 6-ій години вечером. Поїзд буде задержувати ся лише на найважнїйших стациях.

Холєра, як пишуть з Петербурга, не вигасла ще на Волини і на Поділю. Від 1. до 15. марта було на Волини 56 случаїв занедужаня і 4 случаї смерти. На Поділю було від 10. до 23. марта 11 занедужань і 6 случаїв смерти.

Стара здайна монета. В наслїдок беснастанних жалоб, що податкові уряди, приймаючи старі двацятки и 4-крейцарові штуки при плаченю податків, не хотять їх вимінювати на теперішну монету, оповістила віденьска краєва дирекция скарбу, ще згадані уряди не мають до сего обовязку, а можуть старі гроші вимінювати на нові лише тоді, коли мають в касах досить готівки. Мимо того візвало міністерство скарбу всї податкові уряди, щоби не робили сторонам трудностий та щоби о скілько можна вимінювали згадані монети на нові.

Лік против діфтериї. В Монахові зачав ся 2 с. м. конґрес для внутрішної медицини. Цїлий лїкарский сьвіт занятий тепер найбільше справою лїченя діфтериї Берінґовою сировицею, тож і поставлено дискусию над тою справою на першім місци порядку дневного. Участь в дискусиї брали професори майже всїх нїмецких і австрийских виділів медичних, котрі робили проби з новим средством антідіфтеричним. Всї они признали, що при ужитю его зменшала ся незвичайно смертність хорих. Проф. Бабінский з Берлина сконстатував, що в случаях, де він уживав сировицю, зменшила ся смерність з 41% на 15%; коли-ж єму сировиця вийшла, піднесла ся смертність на більше як 50%. Другі бесїдники могли похвалити ся ще більшими успіхами. Проф. бар. Відергофер з Відня говорив, що за помочію сировиці удавалось єму вилїчити такі форми діфтериї, котрі перед тим все кінчили ся смертию. Сировиця має ще ту добру сторону, що запобігає многим наслїдкам діфтериї, н. пр. дуже небезпечним хоробам нирок і паралїжови, котрі дуже часто лишають ся по вилїченю діфтериї. Сировиця унеможивляє різні компліканиї хороби, зменшає горячку і не допускає хоробового процесу на провід віддиховий. Щоби само средство викликувало які лихі наслїдки в орґанізмі хорого, сего не могли бесїдники запримітити. Чи сировиця надає ся до щіпленя здорових дітий перед недугою, не можна було ще сконстатувати. Закінчуючи дебати над тою справою, проф. Гайбнер з Берлина додав ще, що не було факту, щоби лї-

чене за помочию сировиці шкодило орґанізмови, а закінчив словами: „Отже працюймо дальше!“

Біль зубів причиною смерти. Недавно найдено в Парижи на помості спальні ґр. де Шазейль, урядника міністерства скарбу, неживого. Прикликаний лікар по огляненю трупа сказав, що причиною смерти було запалене горла і ясен, котре недужого задушило. Ґраф терпів уже від кількох днів на сильний біль зубів. Постійний его дентист не хотів виривати болючого зуба, бо бояв ся надтинати запалені ясна. Однако Шазейль не міг перенести болю і пішов очевидячки до якогось иншого дентиста, котрого тепер глядає полиция — і сей вирвав ему зуб. На хвилю помогло ему се. Однако в ночи стало ямовірно его душити, вийшов з ліжка, щоби кликати о поміч, але не міг кидати голосу і упав неживий на землю.

Маєток Ротшільда виносить після „Signal“ в округлій сумі 10 міліардів франків; з того має французка лінія один міліярд. В році 1875 маєток не виносив ще й половини тої суми, отже в 18 роках він більше як подвоїв ся. Вирахували, що той капітал в році 1965 зросте до величезної суми 300 міліардів. Відсотками того капіталу можна би удержувати 37 міліонів людий, значить цілу людність Франциї. В році 1800 дід Ротшільда не мав і шелюґа, але від часу битви під Ватерльо почав ся фінансово піддвигати.

Цікавий вирок. В Медіолані оскаржено молодого купця Паоля Праду за те, що на публичній дорозі силою поцілував панну Дельфіну де Майо. Коли ся панна явила ся при розправі, зробила на судию своєю красивостию таке враженє, що він увільнив оскарженого, бо „він певно не міг здержати ся від поцілую, коли побачив таку красавицю.

Як Ґлядстон дерева стинає. Старенький Ґлядстон має дуже добрий сон. Сими днями сказав він таке; „Памятаю лише одну безсонну ніч. Через цілий день я стинав величезний дуб і хотів слідуючого дня зрання скінчити роботу. В ночи настав великий вихор, а страх, що дуб впаде не від моїх ударів сокирою тілько через вітер, не дав мені спати і я не знайшов супокою. Рано в рані взяв ся я до роботи, не зважаючи на вихор, і нічо, жаден успіх мого житя не зробив мені більшої втіхи, як коли величезний дуб з лоскотом впав.

ТЕЛЕҐРАМИ „БУКОВИНИ“.

Відень, 16. квітня. Безнастанно приходили вчера вісти з ріжних сторін полудневих провінций австрийских о землетрясенях. Землетрясеня тревали 15 до 26 секунд. Шкоди в більшій части незначні. Богато коминів завалило ся і будинки порисували ся. На більшій части полудневої зелізниці з Відня до Триєсту, в Марбурґу, Франценсштаті і и. о год. 11. мін. 17. десять секунд трясла ся земля, а відтак же кілька разів по кілька хвиль. Найсильнійше дало ся чути в долині Сави, де на дорозі з Грастніґу до Саґорасави повалили ся великі скелї. Коло Тріфайль урала також скеся, в Люблянї було разом 25 землетрясень. Доси найшли двоє осіб убитих. В місцевости Родіца запали ся доми. Згинуло троє дітий, а родичі покалічені. В Мансбурґу завалив ся головний престіл в церкві. В Градци о год. 11. мін. 15. в ночи землетрясене тревало 15 до 20 секунд. Також в Сольногороді, Боцен і Люзіньїко дали ся чути підземні громи. В Сераєві і богато околицях Босни і Герцоґовини о 11. год. 15 мін. в ночи і 6. год. 45 м. рано разом з підземним гуком затрясла ся земля. З Аґраму доносять, що там о 11. год. 18 мін., 1. год. 8 мін. і 4. год. 15 мін. филювала злегка земля. Перше фильоване було довше. Шкоди жадної.

Рим, 16. квітня. Сильнійше або слабше землетрясенє дало ся чути в Вероні, Беллюно, Падуї, Венеції, Ровіґо, Піяченці, Феррарі, Пізаро, Мачерато, Фльоренциї, Сієні, Павії, Равенні і Ачиреале.

Видає і за редакцию відповідає Осип Маковей. З друкарні Г. Чопа.